

VEDTEKTER

SØR-VARANGER KOMMUNES NÆRINGSFOND

Vedtatt av Sør-Varanger kommunestyre, 19.05.2026, sak 56/2026

§ 1 FORMÅL

Bruken av Sør-Varanger kommunes næringsfond skal gjenspeile de mål og strategier som trekkes opp i kommuneplaner og øvrige næringsrettede plan- og strategidokumenter. Fondet skal brukes strategisk for å styrke langsiktig næringsutvikling, mangfold, lønnsomhet, og bærekraftig verdiskaping i Sør-Varanger. Fondet skal særlig prioritere tiltak som dokumenterer tydelige samfunnsøkonomiske effekter eller varig næringsvirkning.

§ 2 VIRKEOMRÅDE

Innenfor sitt formål kan næringsfondet anvendes til:

Bedriftsutvikling som:

- Innovasjon, strategisk omstilling og digitalisering
- Bransje og/eller produksjonsmessige fellestiltak
- Prosjekter/samarbeid tydelig forankret i kommunens overordnede planer og strategier med klar verdiskaping
- Tidligfaseutvikling for nyetablerere og oppstartsbedrifter

Kommunalt tiltaksarbeid som:

- Næringsplanlegging
- Etablererveiledning/etablererprosjekt
- Samarbeidsprosjekter med næringsliv/skoler/ideelle organisasjoner
- Stedsutviklingsprosjekt
- Omdømme- og rekrutteringsprosjekt
- Infrastrukturelle tiltak, som rammevilkår for næringsutvikling.
- Andre næringsprosjekter som er forankret i kommunale plan- og strategidokumenter.

Grunnlagsinvesteringer som:

- Tilrettelegging av næringsarealer
- Opparbeiding av næringstomter utenfor regulerte industriområder
- Opprusting av kommunesentrum
- Tilrettelegging av havn, vann, og maritime næringsformål

Tiltak innen kultur, idrett og frivillighet kan støttes når de dokumenterer direkte positive ringvirkninger for næringslivet, og forankres i kommunale planer og strategier.

Fondet gir ikke tilskudd til:

- Investeringer eller innkjøp som allerede er gjort. Det kan dispenseres fra dette hvis særlige tidshensyn er til stede og investeringen/innkjøpet er gjort i forståelse med fondsforvalter
- Kausjon eller annen økonomisk garanti
- Renter og avdrag på lån
- Refinansiering av gjennomførte prosjekter. Søknad om tilskudd skal som hovedregel fremmes før prosjektet igangsettes.
- Sanering av gjeld
- Løpende driftskostnader
- Overtakelse av etablert virksomhet
- Investeringer i etablert virksomhet som følge av ny lovgivning, forskrifter eller offentlige pålegg.

- Tiltak som har klare negative virkninger på natur, miljø eller mangfold.
- Dekning av offentlige avgifter og gebyrer (inngående merverdiavgift inngår ikke i søknadsgrunnlaget, med mindre det kan dokumenteres at bedriften/prosjektet ikke er refusjonsberettiget)

§ 3 STØTTEFORMER

Næringsfondet skal benyttes til næringsformål. Støtte skal gis som tilskudd.

Aksjetegning kan kun skje i særlige tilfeller hvor aksjetegning vurderes nødvendig for å realisere et prosjekt av vesentlig samfunns- eller næringsutviklende betydning.

Aksjetegning krever alltid politisk vedtak.

§ 4 STØTTEVILKÅR OG AVGRENŚING

Støtte fra næringsfondet til bedriftsrettede tiltak, skal som hovedregel ikke overstige 50 % av et prosjekts totale kapitalbehov. Søknad skal ha forankring i Sør-Varanger kommune sine næringsrettede planer og strategier, og det må framgå tydelig i søknad at prosjektet har et strategisk potensial. I strategisk potensial legges det til grunn at tiltaket bidrar til mål i kommuneplanens samfunnsdel, næringsstrategien eller utviklingsprosjekter av regional/lokal betydning.

For prosjekt av særlig samfunnsmessig verdi, særlig betydning for næringsutvikling, og/eller særlig betydning for sysselsetting av kvinner eller unge, kan det gis inntil 75% støtte. Særlig samfunnsmessig verdi kan omfatte tiltak med dokumentert betydning for kvinner og unge, rekruttering, innovasjon, kompetanseutvikling eller andre satsingsområder forankret i kommunens næringsrettede planverk.

For kommunale tiltak og grunnlagsinvesteringer kan det innvilges inntil 100% støtte, så fremt tilskuddet ikke innebærer økonomisk aktivitet eller medfører selektive fordeler til kommunen som aktør. Kommunestyret kan vedta graderte støttesatser og fastsette maksimalt og minimalt tilskuddsgrunnlag. Kommunestyret kan vedta maksimalgrenser for omfang og verdi av eget arbeid, frikjøp og interne kostnader i søknadsgrunnlaget for prosjekt.

Tilskudd fra fondet gis under regelverk for bagatellmessig støtte i EØS avtalen. Søknader må dokumentere all tidligere offentlig støtte de tre siste regnskapsår slik at kommunen kan kontrollere at et tilskudd vil være innenfor regelverket. Bagatellmessig støtte fra fondet kan ikke kumuleres med annen støtte til samme tiltak eller kostnadsgrunnlag dersom dette fører til overskridelse av tillatt støtteintensitet.

Omsøkt tiltak/prosjekt skal som hovedregel ikke være påbegynt før søknaden er sendt. Det gis ikke støtte til allerede gjennomførte tiltak.

§ 5 VILKÅR FOR UTBETALING AV TILSKUDD

Tilskuddsmidlene utbetales etterskuddsvis. Tilskuddet kan likevel delvis utbetales etter hvert som tilskuddsmottakeren dokumenterer framdriften i gjennomføringen av tiltaket. Dersom det foretas en delutbetaling skal minst 50% av tilsagnsbeløpet holdes tilbake inntil sluttrapport eller attestert/revidert regnskap foreligger.

Sluttutbetaling gjøres først etter at prosjektet er avsluttet og kommunen har mottatt sluttrapport og revidert regnskap, signert av autorisert regnskapsfører eller revisor. Krav om revidert regnskap kan fravikes i mindre prosjekter dersom det er forhåndsavtalt med administrasjonen at totalkostnadene kan dokumenteres med originalbilag eller næringsoppgave. Sluttrapport skal minimum inneholde regnskap, beskrivelse av aktivitet, måloppnåelse og videre plan.

De søkere som får vedtak på støtte, vil sammen med tilsagnsbrevet motta en akseptavtale. Akseptavtalen skal utfylles og returneres til kommunen senest 2 måneder etter vedtaksdato.

Anmodning om utbetaling skal skje innen 1 år etter vedtaksdato om ikke anna er angitt i vedtaket.

Prosjektet må være gjennomført innen 1 år etter vedtaksdato om ikke anna er angitt i vedtaket. Det kan søkes om forlenget frist hvis prosjektet er forsinket. Ubrukte midler tilbakeføres til fondet.

Kommunen kan kreve hele eller deler av utbetalt tilskudd tilbake dersom:

- Investeringer/prosjektet ikke blir gjennomført i henhold til frister.
- Hele eller deler av tilskuddet ikke er brukt til beskrevet formål.
- Tildelingen bygger på uriktige opplysninger fra søker

§ 6 FORHOLD TIL INTERNASJONALE FORPLIKTELSE PÅ STATSSTØTTEOMRÅDET

Bruken av midler fra fondet skal skje i samsvar med EØS-avtalens regler for offentlig støtte, herunder reglene om bagatellmessig støtte i henhold til Kommisjonsforordning (EU) 2023/2831. Bedrifter som mottar støtte plikter å opplyse om at støtte er mottatt fra næringsfondet ved søknad om eventuelle ytterligere støtte fra offentlige midler innen utløpet av treårsperioden.

Ved vurdering av om tiltaket faller under EØS-avtalens regler om offentlig støtte, skal kommunen vurdere om tiltaket innebærer økonomisk aktivitet, definert som å tilby varer eller tjenester i et marked. ESAs veileder (Notion of Aid) redegjør for skillet mellom økonomisk og ikke-økonomisk aktivitet (f.eks. kultur/idrettsprosjekter som kan gi indirekte næringsvirkning). Statsstøttereglene i EØS-avtalen artikkel 61(1) får kun anvendelse på økonomisk aktivitet, der en aktør tilbyr varer eller tjenester i et marked.

Kommunen skal registrere alt tilskudd som faller under bagatellmessig støtte i det nasjonale Støttereisteret, jf. krav gjeldende fra 1.1.2026.

§ 7 FORVALTNING

Formannskapet fungerer som utvalg for næringsfond og er styret for fondet etter delegert myndighet jf. reglement for delegering og innstilling. Utvalget kan vedta generelle krav om opplysningsplikt i søknadene, vilkår for utbetaling, og sette betingelser om at prosjekt som mottar støtte skal stille undersøkelsesresultat og vurderinger av generell interesse til disposisjon for kommunen. Utvalget kan delegere til kommunedirektøren avgjørelse om støtte i prosjekt med en totalramme inntil et beløp fastsatt av kommunestyret. Avgjørelsesmyndigheten kan videredelegeres. Administrasjonen gis fullmakt til å godkjenne utbetalinger innafor rammene vedtatt av utvalget.

Saker av prinsipiell karakter fremlegges utvalget uavhengig av søknads/tilskuddssum.

I saker med tilskuddssum over kr 1 000 000,- skal saken fremmes i både utvalg for næringsfond og kommunestyret.

§ 8 ÅRSMELDING OG RAPPORTERINGSPLIKT

Utvalget skal innen utløpet av første halvår forelegge Sør-Varanger kommunestyre melding om virksomheten i foregående år, som inkluderer regnskap, oversikt over prosjekt/tiltak det er søkt for, og en vurdering av bruken av fondet. Meldingen videresendes til Statsforvalteren i Troms og Finnmark og Finnmark fylkeskommune.

§ 9 SØKNADSPROSEDYRE/BEHANDLING

Søknader til fondet skal minimum inneholde:

- Opplysninger om bedriften/søker (Navn, adresse, epost, telefon, org.nr., selskapsform, bransje/næring, antall ansatte/årsverk, regnskapsfører/revisor, ol.)
- Søknadssum/tilskuddssum
- Bakgrunn og beskrivelse av prosjektet det søkes tilskudd til, inkludert målsettinger/verdiskaping og relevans i forhold til kommunens næringsrettede strategier og planer.
- Beskrivelse av marked og konkurranseforhold
- Prosjektets forventede driftsøkonomiske virkning og sysselsettingseffekt
- Spesifisert kostnadsoverslag/kapitalbehov, oversikt over alle kostnader knyttet til prosjektet. Kostnader basert på innhentede pristilbud/anbud, ikke eldre enn 8 måneder.
- Finansieringsplan, hvordan kostnadene skal dekkes, hvilke andre finansieringsinstitusjoner som er søkt og eventuelle vedtak i disse.
- Forretningsplan som blant annet beskriver plan for gjennomføring, herunder aktiviteter og tidsplan
- Siste avlagte årsregnskap med attestasjon/revisjonsberetning. For foretak uten revisjonsplikt aksepteres næringsoppgave.
- Budsjett for inneværende år (eventuelt kommende år)
- Oversikt over offentlige tilskudd mottatt av virksomheten siste 3 år
- Samtykke til at det kan innhentes ytterligere opplysninger om søker og prosjekt som måtte ha betydning for fondsstyrets behandling
- Andre relevante opplysninger søkeren anser viktig for søknaden.
- Søknader skal i den grad det er mulig sendes digitalt gjennom elektronisk søknadsskjema

§ 10 KRAV TIL SØKER

Det er et krav at søkere er registrert i Enhetsregisteret. Kommunen kan selv hente firmaattest og registreringsopplysninger. Det er et krav at søker er bosteds- eller forretningsregistrert i Sør-Varanger kommune. Kravet kan fravikes dersom prosjektet det søkes om tilskudd til foregår i eller gagnar kommunen. Prosjekteier aksepterer at navn, tiltaket det er gitt støtte til, og tilsagnsbeløp offentliggjøres. Prosjektet/tiltaket skal ha høy kvalitet og søker skal ha god gjennomføringsevne.

§ 11 KAPITAL OG AVKASTNING

Fondskapitalen er:

- Næringsfond, kroner 1 000 000,-, innbetalt av Sameiet Skogfoss Kraftverk i henhold til vilkår av kgl. res. av 25.06.1976 for utbygging av Melkefoss Kraftverk.

Avkastning er:

Av kommunens totale konsesjonsavgift fordeles 2/3 til kommunens næringsfond og 1/3 til kommunens primærnæringsfond.

- 2/3 av årlige konsesjonsavgifter fra Pasvik Kraft AS for både Melkefoss og Skogfoss kraftverk i henhold til kgl.res. av 12.12.1958, kgl. res. av 25.06.1976 og St.prp. nr. 46 av 18.06.2004. Avgiften beregnes gjennom antall naturhestekrefter x pris pr. naturhestekraft.

- 2/3 av årlige konsesjonsavgifter som blir innbetalt for tillatelse til erverv av bruksrett og regulering av vannfall i Kobbholm/Tårnelv-vassdraget.
- Renter av fondskapitalen.

§ 12 FONDETS PLASSERING AV MIDLER

Fondets ledige midler plasseres på rentebærende konto i bank på en slik måte at midlene er disponible til enhver tid. Renter tilføres næringsfondet. Regnskapet revideres av revisor godkjent av styret.

§ 13 TILBAKEFØRING AV ULOVLIG STØTTE

Dersom tilskuddet er tildelt i strid med vedtekter, nasjonale sakbehandlingsregler, lov for offentlig støtte, eller viser at tilskuddet er tildelt på uriktig grunnlag, vil kommunen kreve tilskuddet tilbakebetalt.

§ 14 KLAGE

a) lovlighetsklage

Tre eller flere kommunestyrerepresentanter kan be om lovlighetskontroll av et vedtak etter kommuneloven § 27-1. Lovlighetsklager behandles av Statsforvalteren. Fristen er tre uker fra vedtaksdato.

b) forvaltningsklage (partsklage)

Søkere kan klage på vedtak etter forvaltningsloven.

Klageinstansen er:

- Kommunal klagenemd, når vedtaket er fattet av Utvalg for næringsfond.
- Statsforvalteren, når vedtaket er fattet av kommunestyret.

Klagefristen er tre uker fra det tidspunkt vedtaket er mottatt. Klagen sendes til Sør-Varanger kommune, som vurderer saken før den eventuelt sendes videre til riktig klageinstans.

§ 15 GODKJENNING AV VEDTEKTER

Vedtektene for næringsfondet vedtas av kommunestyret. Vedtektsendringen trer i kraft umiddelbart etter at de er vedtatt. Vedtaket trenger godkjenning av Statsforvalteren. Kopi av godkjente vedtekter sendes til fylkeskommunen.

Vedtektene kan endres etter vedtak fra kommunestyret.

Kommunedirektøren har ansvar for at vedtektene følges. Det skal rapporteres årlig om bruken av fondet i formannskapet/kommunestyret.

Utvalg for næringsfond skal minst en gang per valgperiode vurdere om det er behov for endring av vedtektene.

Utfyllende retningslinjer for Sør-Varanger kommunes næringsfond

Vedtatt av kommunestyret, 10.04.2026

Med hjemmel i §4 fastsetter kommunestyret følgende graderte støttesatser:

Normal støttesats for bedriftsrettede tiltak er 50%. Bedriftsrettede tiltak kan innvilges inntil 75% støtte til godkjente kostnader når prosjektet vurderes å ha særlig samfunnsmessig verdi, særlig betydning for næringsutvikling, og/eller særlig betydning/sysselsetting av kvinner eller unge.

Øvre grense for samlet støttebehov i bedriftsrettede prosjekt som kan behandles av næringsfondet er 300 000,- kroner. I prosjekter som har særlig stor betydning for samfunn eller næringsutvikling kan øvre grense unntaksvis fravikes. Minstebeløp for søknad er 30 000,- kroner.

For kommunale tiltak og grunnlagsinvesteringer kan øvre tilskuddsgrense fravikes og det kan innvilges inntil 100% støtte.

Fondet skal fortrinnsvis prioritere tiltak og prosjekter som viser bevissthet og strategi rundt FNs bærekraftsmål, innovasjon, sysselsetting av kvinner og unge, og kommunale plan- og strategidokumenter. De virksomheter og prosjekter som aktivt arbeider med å møte disse skal prioriteres. Kommunen vil også prioritere prosjekter som omhandler samarbeids- og fellestiltak som berører flere næringsaktører innenfor en bransje eller mellom bransjer.

Kommunen vurderer søknader med bakgrunn i fondets samlede formål, tilgjengelige midler og ønsket helhetlig virkning.

Gjennomføringsevne og risiko

Ved vurdering av søknader skal det legges betydelig vekt på prosjektets gjennomføringsevne og risikoprofil. Kommunen skal vurdere hvor troverdig det er at prosjektet gjennomføres i tråd med beskrivelsen, og om den forventede effekten er realistisk og etterprøvbart.

Kommunen skal vurdere prosjektets risiko, herunder gjennomføringsrisiko og økonomisk risiko. Det skal særlig vurderes hvem som bærer risikoen ved prosjektet, og i hvilken grad prosjektet er robust dersom støtte ikke innvilges. Prosjekter som i hovedsak er avhengige av støtte for å kunne gjennomføres, eller hvor økonomisk risiko i realiteten overføres til kommunen, kan prioriteres lavere eller avslås. Prosjekter og søknader med tydelig definerte aktiviteter, kostnader, leveranser og tidsplan vurderes som mer gjennomførbare og med lavere risiko enn prosjekter basert på overordnede eller generelle beskrivelser.

Omstilling

Fondet kan støtte omstillingsprosjekter som innebærer en reell og varig endring i virksomhetens kompetanse, organisering, markedstilnærming eller verdiskapingsmodell, og som har betydning utover bedriftens interne effektivisering. Grønn omstilling og prosjekter som bidrar til bærekraftig verdiskaping skal prioriteres.

Omstilling forstås ikke som utskifting, oppgradering eller anskaffelse av utstyr som i hovedsak gir bedriftsintern effektivisering eller kapasitetsøkning, med mindre dette inngår som en underordnet del av et bredere utviklings- eller omstillingsprosjekt. Ved vurdering av omstillingsprosjekter skal det legges vekt på prosjektets gjennomføringsevne og risikoprofil.

Nyetableringsstipend

Nyetablerte bedrifter kan kvalifisere for et nyetableringsstipend. Stipendet er på inntil 50 000 kroner, og justeres årlig i tråd med folketrygdens grunnbeløp (G).

Stipendet skal støtte tidligfasekostnader i nye etableringer som har potensial for:

- Lokal verdiskaping
- Sysselsetting
- Innovasjon
- Ringvirkninger for lokalsamfunn og/eller næringsliv

Stipendet skal ikke være en generell støtteordning til alle som starter bedrift, men et målrettet virkemiddel for kvalitativt gode etableringer.

Kvalifiserte søkere:

- Nyetablerte foretak registrert i Enhetsregisteret (maks 12 måneder siden registrering).
- Enkelpersonforetak, AS, SA og andre relevante selskapsformer.
- Søker må ha tilknytning til Sør-Varanger (bosted eller virksomhet i kommunen)

Tilskuddet kan dekke tidligfase-kostnader som ikke er driftskostnader.

Krav til søker og søknadsinnhold følger av § 9 i vedtektene.

Vilkår for tilskudd:

Stipendet skal utløse aktivitet ikke dekke gjennomført arbeid. Tiltak som allerede er gjennomført støttes ikke.

Søker skal levere kort sluttrapport innen 12 måneder. Rapporten skal vise hva pengene er brukt til, hva som er oppnådd, og plan for videre utvikling. Sluttrapport skal minimum inneholde regnskap, beskrivelse av aktivitet, måloppnåelse og videre plan.

Egeninnsats og timepris følger satsene oppgitt i saksbehandlingsreglene.

Gjennomføringsevne vektlegges. Kommunen kan avslå søknaden dersom det vurderes at risikoen er for høy.

Søker skal være nyetablert, registrert i Enhetsregisteret og ha virksomhet i Sør-Varanger. Det kreves forretningsplan, budsjett og dokumentert behov. Midlene utløser aktivitet og kan ikke brukes til drift eller gjennomførte tiltak.

Saksbehandlingsregler for Sør-Varanger kommunes næringsfond

Vedtatt av kommunestyret, 10.04.2026

Med hjemmel i §4 vedtar utvalget følgende begrensninger i beregningsgrunnlaget for søkers egeninnsats i prosjekt:

Ved bruk av egeninnsats/eget arbeid settes timeprisen til maksimum kr 350,-, og det skal dokumenteres timebruk og aktiviteter. Eget arbeid, bruk av eget utstyr, frikjøp, og øvrige interne bedriftskostnader kan utgjøre maksimalt 20% av totale kostnader.

Egentransport og diett skal ikke overstige statens satser.

Med hjemmel i §7 delegerer utvalget til kommunedirektøren å avgjøre saker som har en øvre tilskuddsramme på inntil 100 000,- kroner. Ved anmodning om delutbetaling, skal minst 50% av tilskuddsbeløpet holdes tilbake inntil attestert/revidert regnskap foreligger eller dokumenteres gjennom originalbilag i avtale med fondsforvalter.

Søknadsfristen forholder seg til vedtatt møteplan for gjeldende år. Søknad skal sendes innen 4 uker før utvalgsmøte. Søknader som kommer etter fristen blir behandlet i påfølgende møte. Dersom særlige grunner foreligger, kan utvalgsleder beslutte at en sak tas inn etter frist.